

Kommunledningskontoret
Marianne Martinsson
0528-56 71 04 / 0766-35 25 89
marianne.martinsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Yttrande avseende SOU 2018:74 ”Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting” (Fi 2018/03212/K)

Beslutsförslag

Färgelanda kommun avger följande yttrande över betänkandet SOU 2018:74 ”Lite mera lika” – översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting:

Färgelanda kommun anser att den kommunalekonomiska utjämningen ger kommunerna bättre förutsättningar att tillhandahålla sina medlemmar en service som är likvärdig över landet. Det är viktigt att systemen följs upp för att kontrollera att de uppnår sina syften. Vi vill också framhålla betydelsen av att systemen bygger på aktuella uppgifter. En eftersläpning på ett par år kan accepteras – inte längre.

Färgelanda kommun anser att förändringen träder i kraft 2020 då det är av yttersta vikt att ursprunglig tidplan hålls.

Ärendet

Utjämningsystemet är statens sätt att utjämna skillnader och skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets kommuner. Systemet består av flera delar varav kostnadsutjämningen är ett. Det syftar till att jämna ut för kommunerna opåverkbara strukturella skillnader, t ex beroende på demografi, geografi och socioekonomiska förutsättningar och finansieras genom omfördelningar inom kommunsektorn.

På uppdrag av regeringen har kostnadsutjämningsystemet utretts. Resultatet har presenterats i betänkandet SOU 2018:74 ”Lite mera lika” – översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting.

Förslaget i betänkandet innebär för Färgelanda kommuns del en ökning jämfört med dagens system med 838:-/inv till 3011:-/inv (totalt ca 5,5 mkr).

Susanne Korduner
Kommunchef

Marianne Martinsson
Kommunsekreterare

Skickas till
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.k.remissor@regeringskansliet.se
Fi 2018/03212/K skrivs i ämnesraden

Wordformat ska användas

Avslutande kommentarer saxat ur Sammanfattningen i betänkandet:

”Avslutande kommentarer

Det samlade utfallet av förslagen innebär en relativt stor förändring. Utjämningsens omfattning ökar med en miljard kronor både för kommunerna och landstingen. Den profil som det hittillsvarande systemet har innebär att kostnadsutjämnningen omfördelar från kommuner med i genomsnitt stark socioekonomi, tät bebyggelse och stor befolkning till kommuner med svag socioekonomi, gles bebyggelse och liten befolkning. Profilen i landstingsutjämnningen är likartad, även om skillnaderna är mindre och mönstret mindre tydligt framför allt beträffande gles bebyggelse. Förslagen i denna utredning förstärker nuvarande profil, till och med ganska kraftigt. Därtill kan konstateras att de kommuner som tagit emot relativt sett flest flyktingar och nyanlända får ett högre utfall med utredningens förslag.

Förslaget medför också för kommunerna i storstadslänen lite olika resultat. Sammantaget blir kommunerna i såväl Stockholms som Skåne län även med förslaget nettobidragstagare, om än i minskad omfattning. Kommunerna i Västra Götaland är sammantaget i dag nettobetalar i systemet och förblir så i något ökad utsträckning. För landstingens del kan man förenklat säga att ”skogslänen” och Gotland får ett förbättrat utfall. Några av dem är dock fortfarande nettobetalar i systemet. Stora positiva effekter av förslaget gäller exempelvis Region Norrbotten, Region Gävleborg, Landstinget Dalarna och Region Värmland. Allra mest stärks Region Jämtland Härjedalen och Region Gotland. Stockholms läns landsting får störst negativ förändring och går från att vara nettobidragstagare till att bli nettobetalar.

Min bedömning är att förslaget följer de principer som gäller för kostnadsutjämnningen. De förändringar av avgifter och bidrag som här föreslås förklaras till betydande del av uppdateringar av siffermaterialet.

Övriga förändringar är en följd av ökad tonvikt i utjämnningen för socioekonomiska förhållanden och gles bebyggelse.

Kostnadsutjämnningen är, som framhållits ovan, helt finansierad inom kommunsektorn och staten har ingen del av finansieringen (till skillnad mot inkomstutjämnningen som till största delen finansieras av staten). Det solidariska ansvaret för kostnadsutjämnningen kan ses som ett sätt att markera den kommunala självstyrelsen. I debatten hävdas ofta att ”allt färre får betala för allt fler”. I dagsläget är 122 kommuner nettobetalar i kostnadsutjämnningen. Med förslaget blir det färre – 102 stycken. Med landstingen är det tvärtom så att antalet nettobetalar ökar från åtta idag till tio i förslaget. Sammantaget bedömer jag att förslaget inte innebär någon drastisk förändring i detta avseende.

Den förstärkning av utjämnningens fördelningsprofil som här redovisas kan leda till synpunkter på systemets legitimitet. I det sammanhanget inställer sig också frågan om vilka uppgifter som kostnadsutjämnningen ska klara av. Det har dock inte ingått i mitt uppdrag att överväga detta.”